

BELÜGYMINISZTERIUM

Szigorúan titkos!

Különösen fontos!

MINISZTERI MEGSZÓRÁS
1979. évi LXV. tv. 24. §-ára
figyelemmel **109**

Szám: 10-22/26/1979.

..... számú példány

HK - 12 / 1990 BH ut

**A Magyar Népköztársaság
belügyminiszterének
26/1979. számú
PARANCSA**

Budapest, 1979. november hó 12-én

BELÜGYMINISZTERIUM

Szigorúan titkos!

Különösen fontos!

A MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT

Szám: 10-22/26/1979. az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

**A Magyar Népköztársaság
belügyminiszterének
26/1979. számú
PARANCSA**

Budapest, 1979. november hó 12-én

Lássa (név, rendfokozat): Engedélyező aláírása: Betekintő aláírása: Év, hó, nap:

**Jelen parancsomról és a kiadott ügyrendről
másolatot, vagy kivonatot készíteni tilos!**

Szám: 10-22/26/1979.

A MINISZTERIUM NEGRŐZÉS
az 1985. évi LXXV. tv. 28. §-ával
figyelemmel

A Magyar Népköztársaság
belügyminiszterének
26/1979. számú
PARANCSA

a BM III. (Állambiztonsági) Főcsoportfőnökség Ügyrendjének
kidásáról

Budapest, 1979. november hó 12-én

A Belügyminisztérium III. Főcsoportfőnökség szerveinek feladatkörét, az irányítással és a működéssel kapcsolatos általános feladatokat, felelősségi elveket, valamint a hatásköri rendelkezéseket magában foglaló BM III. Főcsoportfőnökség Ügyrendjét kiadom és

m e g p a r a n c s o l o m :

1. A BM III. Főcsoportfőnökség Ügyrendjében meghatározott vezetők gondoskodjanak az Ügyrendben foglalt feladatok végrehajtásáról.

2. Az állambiztonsági miniszterhelyettes intézkedjen, hogy a BM III. Főcsoportfőnökség Ügyrendjének 80. pontjában felsorolt szervek új ügyrendjei 1980. március 31-ig kiadásra kerüljenek.

3. Ez a parancs kiadása napján lép hatályba, ezzel egyidejűleg a BM III. Főcsoportfőnökség 10-530/1972. számon kiadott ügyrendje hatályát veszti. A BM III. Főcsoportfőnökség Ügyrendjét az érintett személyi állománnyal megfelelő mértékben ismertetni kell.

BENKEI ANDRÁS s. k.
belügyminiszter

Készült: 125 pld

Kapják: államtitkár,

miniszterhelyettesek,

BM III. főcsoportfőnök-helyettesek,

BM Határőrség országos parancsnoka,

BM Kormányőrség parancsnoka,

BM III. Főcsoportfőnökség csoportfőnökei, csoportfőnök-helyettesei és önálló osztályvezetők,

BM IV/I., IV/II. csoportfőnök,

BM Rendőrtiszti Főiskola parancsnoka,

BM Belbiztonsági Osztály vezetője,

BM Nemzetközi Kapcsolatok Osztálya vezetője,

BM Műszaki Tanfolyam parancsnoka,

budapesti, megyei rendőr-főkapitányok, áb. helyetteseik.

**A MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel**

**A Belügyminisztérium
III. (Állambiztonsági)
Főcsoportfőnökség Ügyrendje**

I. fejezet

A Belügyminisztérium III. (Állambiztonsági) Főcsoportfőnökség feladatai

1. A Magyar Népköztársaság állambiztonsági feladatait a Belügyminisztérium (a továbbiakban: minisztérium) egységes szervezetében a belügyminiszter (a továbbiakban: miniszter) közvetlen alárendeltségében a BM III. (Állambiztonsági) Főcsoportfőnökség (a továbbiakban: Főcsoportfőnökség) látja el, a fegyveres erők és fegyveres testületek, az állami-, társadalmi-, gazdasági szervek és az állampolgárok hatékony közreműködésével.

Munkáját a Magyar Szocialista Munkáspárt határozatai, irányelvei, a Magyar Népköztársaság törvényei és más jogszabályai, továbbá a belügyi rendelkezések és iránymutatások alapján végzi.

2. A Főcsoportfőnökség feladatai:

- a) titkos információkat szerezni az imperialista, kapitalista államoknak és a velük együttműködő szervezeteknek, a Magyar Népköztársaság érdekeit veszélyeztető politikai, gazdasági, katonai és műszaki tudományos, továbbá kulturális tevékenységéről, valamint hazánk külpolitikai, gazdasági és kereskedelmi érdekeit szolgáló kérdésekről;
- b) intézkedéseket foganatosítani a Magyar Népköztársaság kül- és belpolitikai érdekeinek megvalósítását szolgáló kérdésekben, az ellenséges szervek megtévesztése, tervei végrehajtásának megakadályozása és erőinek bomlasztása végett;
- c) felderíteni, leleplezni, megakadályozni az ellenséges hatalmaknak és szervezeteknek, valamint az országon belüli ellenséges erőknek a Magyar Népköztársaság ellen irányuló terveit, behatolási lehetőségeit, formáit, együttműködésük módját és tevékenységét;

- d) felderítő és megelőző intézkedések rendszerével védelmezni a Magyar Népköztársaság állami-, társadalmi-, gazdasági intézményeit és állampolgárait, továbbá fegyveres erőit, fegyveres testületeit és rendészeti szerveit, ezek objektumait, személyi állományát, az állam- és katonai titkokat, a kémek, kártevők és más ellenséges elemek tevékenységével az imperialista hatalmak fellazítási törekvéseivel szemben;
- e) felderítést, előzetes ellenőrzést, bizalmas nyomozást folytatni a bűncselekmények elkövetésével gyanúsítható, illetve az ellenséges magatartást tanúsító külföldi és magyar állampolgárok ügyében;
- f) ellátni a ki- és beutazásokkal, az útlevel ügyekkel kapcsolatos állambiztonsági feladatokat;
- g) a BM Kormányórsággal és a minisztérium szerveivel együttműködve biztosítani meghatározott magyar és külföldi pártvezetők, állam- és kormányfők, kormánytagok operatív védelmét;
- h) biztosítani a párt- és kormányvezetés nemzetközi titkosított hírcsatornához a rövidhullámú rádió összeköttetési csatornákat, valamint az állambiztonsági operatív munkával összefüggő rádió-összeköttetést;
- i) irányítani, segíteni és ellenőrizni a minisztériumoknál és országos hatáskörű szerveknél az állam- és szolgálati titkok védelmével kapcsolatos feladatok, valamint a rejtjelző munkával összefüggő rendelkezések végrehajtását;
- j) nyomozást folytatni és büntetőeljárást kezdeményezni az állam és az emberiség elleni, valamint a politikai jellegű bűncselekmények elkövetésével gyanúsított magyar és külföldi állampolgárokkal szemben;
- k) közreműködni és részt venni a minisztérium más bűnüldöző szervei feladatainak eredményes teljesítésében. Együttműködni és segítséget nyújtani a Magyar Néphadsereg Vezérkar Felderítő Csoportfőnöksége operatív feladatainak eredményes teljesítésében.

3. A Főcsoportfőnökség jogkörébe tartozó feladatok ellátásáról az állambiztonsági miniszterhelyettes (főcsoportfőnök) — a

miniszter közvetlen alárendeltségében — a Főcsoportfőnökség szervei útján gondoskodik. A Főcsoportfőnökséget egyszemélyi felelős vezetőként irányítja, továbbá ellátja a hatáskörébe utalt feladatokat végző szervek országos irányítását, szakfelügyeletét és ellenőrzését.

4. A Főcsoportfőnökség szervei egymással és a minisztérium más szerveivel szorosan együttműködve, egységben és egymást kölcsönösen segítve végzik a hatáskörükbe utalt állambiztonsági és más, összbürokráciai feladatok végrehajtását.

5. A Főcsoportfőnökség szervei az állam biztonságának védelmével és fenntartásával kapcsolatos feladataik ellátása során együttműködnek az állami-, társadalmi-, gazdasági szervekkel, a fegyveres erőkkel, a fegyveres testületekkel, a rendészeti szervekkel, továbbá támaszkodnak a bürokráciai munka önkéntes segítőire.

6. A Főcsoportfőnökség szervei építik a munkájukat közvetlenül segítő állampolgárok széles körű támogatására;

- a) kapcsolatot tartanak a feladatuk végrehajtása érdekében az állami-, társadalmi szervek, intézmények, szervezetek és egyesületek vezetőivel és az adott területtel összefüggő állambiztonsági vonatkozású kérdésekben kölcsönösen segítik, tájékoztatják egymást;
- b) az önkéntesség megtartásával kialakítják a feladatuk végrehajtásához szükséges társadalmi kapcsolatokat.

7. A Főcsoportfőnökség államközi, kormány- és miniszteri megállapodások alapján, a miniszter jóváhagyásával együttműködik a szövetséges szocialista országok állambiztonsági szerveivel.

II. fejezet

A Főcsoportfőnökség szervezete, irányítása, szakirányító tevékenysége

8. A Főcsoportfőnökség szervezetileg:

- a) csoportfőnökségekre és
- b) önálló osztályokra tagozódik.

9. A Főcsoportfőnökség szervei:

- Miniszterhelyettesi Titkárság;
- BM III. Főcsoportfőnökség Operatív Koordináló, Ellenőrző és Titkársági Osztály;
- BM III. Főcsoportfőnökség Személyzeti Osztály;
- BM III/I. (Hírszerző) Csoportfőnökség;
- BM III/II. (Kémelhárító) Csoportfőnökség;
- BM III/III. (Belső Reakció Elhárító) Csoportfőnökség;
- BM III/IV. (Katonai Elhárító) Csoportfőnökség;
- BM III/V. (Operatív-Technikai) Csoportfőnökség;
- BM III/1. (Vizsgálati) Osztály;
- BM III/2. (Operatív Figyelő és Környezettanulmányozó) Osztály;
- BM III/3. („K” Ellenőrző) Osztály;
- BM III/4. (Operatív-Technikai Ellenőrző és Információt Feldolgozó) Osztály;
- BM III/5. (Rádió Elhárítási) Osztály;
- BM III/6. (Operatív Rövidhullámú Rádiószolgálati) Osztály;
- BM III/7. (Országos Rejtjel Központ) Osztály;

10. A Főcsoportfőnökség szerveinek irányítása és ellenőrzése az állambiztonsági miniszterhelyettes (továbbiakban: miniszterhelyettes) jogkörébe tartozik.

11. A rendőr-főkapitányságok állambiztonsági szervei a Főcsoportfőnökség központi szakirányító szerveinek irányító, segítő és ellenőrző munkája mellett tevékenykednek. A munkájukra vonatkozó utasítások a rendőr-főkapitány útján adhatók.

III. fejezet

A Főcsoportfőnökség feladatainak ellátása során alkalmazható operatív erők, eszközök, módszerek és intézkedések

12. A Főcsoportfőnökség szervei, feladataik hatékonyabb végrehajtása, az állam biztonságának védelme érdekében, a szocialista törvényesség elveinek betartásával, jogszabályokban foglalt

nyílt és titkos operatív erőket, eszközöket, módszereket és intézkedéseket alkalmazhatnak a külső és belső ellenség aknamunkájával szemben.

13. Nyílt erők, eszközök, módszerek és intézkedések:

- a) mindazok az erők, eszközök, módszerek és intézkedések, amelyek alkalmazására a hatályos törvények és más jogszabályok, különösen a büntettekről, a büntető-eljárásról, az állam- és közbiztonságról, a szabálysértésekről, a rendőrségről vagy más belügyi feladatokról szóló rendelkezések és azok alapján kiadott belső szabályozások az állambiztonsági szerveket kötelezik, illetve feljogosítják;
- b) a hivatalos kapcsolatok, amelyeket az állambiztonsági szervek alakítanak ki az illetékességi területükhöz tartozó minisztériumok, intézmények, vállalatok stb. azon vezetőivel, akik beosztásuknál, hatáskörüknél fogva kellő áttekintéssel rendelkeznek az adott terület helyzetéről és készséget tanúsítanak az állambiztonsággal összefüggő adatok szolgáltatására, az operatív munkát elősegítő egyes személyi és tárgyi feltételek biztosítására;
- c) a társadalmi kapcsolatok, amelyeket az operatív tisztek alakítanak ki az állam elleni és politikai jellegű bűncselekmények eredményes megelőzése és felderítése érdekében, az állambiztonsági szempontból érdekelt területeken olyan személyekkel, akik elhelyezkedésük, lehetőségük és alkalmasságuk alapján képesek az állambiztonságot érintő kérdésekben rész- vagy kiegészítő információkat szolgáltatni az adott területen jelentkező egyes jelenségekről, eseményekről, személyekről.

14. A Főcsoportfőnökség az alábbi operatív erők, eszközök és módszerek foganatosítására, illetve felhasználására jogosult:

- a) titkos külső figyelmet alkalmazni;
- b) titkos környezettanulmányt lefolytatni;
- c) rejtett operatív-technikai lehallgatást és más megfigyelő eszközöket alkalmazni;
- d) krimináltechnikai eszközöket titkosan alkalmazni;
- e) postai küldeményeket titkosan ellenőrizni;

- f) feladataik titkos ellátásához fedőigazolványokat készíteni;
- g) azonosítási eljárásokat titkosan foganatosítani (személyt, tárgyat, nyomot, stb.);
- h) operatív nyilvántartást (adattárat) vezetni;
- i) magyar és külföldi állampolgárok által elkövetett szabálysértések és bűncselekmények nyomozását megszüntetni, illetve a megszüntetést az illetékes hatóságoknál kezdeményezni;
- j) ellenséges csoportok és szervezetek soraiba hálózati úton vagy hivatásos állományú beosztottal rejtetten beépülni, illetve azok egyes tagjait felhasználni az ellenséges tevékenység mélyreható felderítése érdekében;
- k) az ellenséget zavart keltő hírekkel félrevezetni;
- l) titkos vagy leplezett előállítást, kutatást és motozást foganatosítani.

15. A Főcsoportfőnökség az operatív erők, eszközök és módszerek igénybevétele során jogosult továbbá:

- a) magyar és külföldi állampolgárokkal szervezett, titkos kapcsolatot létesíteni és együttműködést fenntartani (hálózat), magyar állampolgárokat hírszerzés végett külföldre telepíteni;
- b) állampolgárokat nyíltan vagy leplezetten meghallgatni;
- c) gazdasági vagy a lakossággal közvetlen kapcsolatban álló más szervek, intézmények, a fegyveres erők és fegyveres testületek tevékenységét, szerveit (helyiségeit) — a párt- és társadalmi szervezetek kivéve — felhasználni az operatív intézkedések fedésére az adott szervre vonatkozó kötelek megtartásával;
- d) a nemzetközi érintkezésben érdekelt állami- és gazdasági szervek rendeltetés szerinti tevékenységének keretei között hírszerzést folytatni, hírszerzőket, csoportokat (rezidenturákat) szervezni és foglalkoztatni;
- e) tevékenységük titkosságának biztosítására hivatásos állományúakat és szolgálati épületeiket polgári fedéssel foglalkoztatni, illetve működtetni;

- f) rejtett módon külföldön, külföldi szervek és személyek fedésével hírszerzőt, illetve csoportot szervezni és foglalkoztatni;
- g) feladatukhoz irattári, levéltári, nyilvántartási adatokat összegyűjteni.

16. A titkos operatív erők, eszközök és módszerek alkalmazása nem korlátozhatja az állampolgárok törvényekben biztosított jogait, nem állhat ellentétben a vonatkozó jogszabályokkal és rendelkezésekkel. Ezek az erők, eszközök és módszerek a törvényt tiszteletben tartó állampolgárokkal szemben nem alkalmazhatók.

17. A Magyar Néphadsereg Vezérkar Felderítő Csoportfőnökségének katonai hírszerző feladataihoz a 14. pont a)–h) alpontokban felsorolt operatív erőket, eszközöket és módszereket — a Magyar Népköztársaság területén — a Főcsoportfőnökség szervei biztosítják, illetve foganatosítják.

18. A Főcsoportfőnökség szervei által a bűncselekmények megelőzése, felderítése, megszakítása és megakadályozása céljából alkalmazható titkos operatív erőket, eszközöket és módszereket, azok alkalmazásának rendjét jogszabályokon alapuló belügyi rendelkezések határozzák meg.

19. A Főcsoportfőnökség szervei biztosítják a minisztérium más felderítő, bűnüldöző munkát végző szervei (BM ORFK, BM Határőrség felderítő szerve, BM Belbiztonsági Osztály) részére — a külön jogszabályokban meghatározott feladatok ellátásához — a titkos operatív eszközöket, módszereket és intézkedéseket.

20. Az állambiztonsági intézkedések során alkalmazott operatív erők, eszközök és módszerek állam- vagy szolgálati titkot képeznek. A Főcsoportfőnökség valamennyi vezetőjének és beosztottjának kötelessége az operatív erők és eszközök, módszerek és alkalmazásuk titkosságát megőrizni, megőriztetni és védelmükről gondoskodni. Az állam- és szolgálati titkok védelme és a konspiráció biztosítása érdekében a vezetőkkel és beosztottakkal csak az közölhető, ami munkájuk végzéséhez szükséges.

A titkos operatív eszközök útján szerzett adatokat csak a hírforrás védelmével, megfelelő fedéssel szabad felhasználni.

IV. fejezet

A miniszterhelyettes felelőssége, jogköre és feladatai

21. A miniszterhelyettes egyszemélyi felelős vezetőként irányítja és ellenőrzi a Főcsoportfőnökség szerveinek munkáját.

Felelős az irányítása alá tartozó szervek tevékenységével kapcsolatos szakmai feladatok kialakításáért, érvényesítéséért, valamint az ezekkel összefüggő célkitűzések egységes végrehajtásáért.

Gondoskodik arról, hogy az irányítása alá tartozó szervek munkájukat a párt határozatai, a jogszabályok, belügyi rendelkezések és iránymutatások megtartásával, a szocialista törvényesség követelményeinek megfelelően végezzék.

22. A miniszterhelyettes az állambiztonsági feladatok végrehajtására a Főcsoportfőnökség egészét vagy egyes szerveit érintő jogszabályokat, belügyi rendelkezéseket és iránymutatásokat ad ki.

23. A minisztérium más szerveit is érintő állambiztonsági feladatok végrehajtására vonatkozó rendelkezés kiadására az illetékes miniszterhelyetttel egyetértésben jogosult.

24. A miniszterhelyettes dönt mindazon ügyekben, amelyekben azt jogszabály vagy belügyi rendelkezés kizárólagos hatáskörébe utalja.

25. A miniszterhelyettes meghatározza a Főcsoportfőnökség szervei vezetőinek hatáskörét; jogkörébe vonhatja, megváltoztathatja és hatályon kívül helyezheti a Főcsoportfőnökség szervei bármely vezetője vagy beosztottja által kiadott intézkedést.

26. A miniszterhelyettes felelős a Főcsoportfőnökség személyi állományának politikai, erkölcsi, fegyelmi helyzetéért, harckészültségéért, a rendkívüli és háborús időszaki feladataik végrehajtására való felkészítéséért; anyagi-technikai állapotáért.

27. A miniszterhelyettes az irányítása alá rendelt szervek munkájáról, a feladatok teljesítéséről folyamatosan, az állam biztonságát érintő rendkívüli eseményekről pedig soron kívül jelentést tesz a miniszternek.

28. A miniszterhelyettest jogkörének gyakorlásában tanácsadó szervként segíti a Miniszterhelyettesi Értekezlet, melynek alapvető feladata, hogy tagjainak véleményével, illetőleg javaslataival elősegítse a miniszterhelyettes irányító tevékenységét és döntéseit. A Miniszterhelyettesi Értekezlet működési rendjét külön jogszabály határozza meg.

29. A miniszterhelyettes a hatáskörébe tartozó kérdésekben — a miniszter jóváhagyásával — országos értekezletek tartását rendelheti el.

30. A miniszterhelyettes jóváhagyásra felterjeszti a miniszterhez:

- a) a Főcsoportfőnökség tevékenységéről szóló összefoglaló jelentéseket és éves munkaterveket, a szolgálat fejlesztésére vonatkozó javaslatokat, tanulmányterveket és szolgálati intézkedéseket;
- b) a Főcsoportfőnökség feladatával, szervezetével, létszámával, ügyrendjével összefüggő, valamint a személyi állományt, a szervek anyagi-technikai ellátottságát érintő azon előterjesztéseket, javaslatokat, melyek a miniszter hatáskörébe tartoznak;
- c) a Főcsoportfőnökség szervei „M” állománytábláit, az összesített harcalkészítésbe helyezési terveit, valamint egész személyi állományát érintő riadó vagy „M” gyakorlatok elrendelését;
- d) a felsőbb párt- és állami szervek választott vagy kinevezett testületei és tagjai tájékoztatására készült jelentést, információt, szignalizációt;
- e) az állambiztonsági munkát érintő magasabb párt- és állami szinten hozott döntések, határozatok, jogszabályok módosítását vagy újabbak kiadását célzó előterjesztéseket;
- f) a BM Kollégium üléseire, a Miniszteri és Főkapitányi értekezletekre vonatkozó napirendek témajavaslatait;
- g) a baráti országok állambiztonsági vagy belügyi szerveivel tervezett fontosabb megállapodások és szerződések tervezeteit, valamint az azokban vállalt kötelezettségek végrehajtásáról készült jelentéseket, ezen országokba a

főcsoportfőnökségi, csoportfőnökségi és önálló osztály szintű delegációk kiutazási tervét;

- h) az „SZT” állomány rendszeresítését, státuszainak megállapítását, átcsoportosítását és csökkentését;
- i) a külföldön dolgozó rezidentura vezetők és a kapitalista országokban dolgozó beosztottak kinevezését, kihelyezését, illetőleg rendkívüli esetben történő hazarendelését;
- j) a minisztérium hivatásos tisztjeivel szemben tervezett állambiztonsági vagy szabadságkorlátozó intézkedésekre vonatkozó javaslatot;
- k) az ellenséges tevékenység irányáról, tendenciáiról és módszereiről, azok fontosabb változásairól szerzett értesüléseket tartalmazó jelentéseket, összefoglalókat és az ellenük tervezett intézkedések tervét;
- l) az ellenséggel szemben tervezett kiemelkedő akciók, dezinformációk terveit, valamint minden olyan állambiztonsági intézkedés bevezetését (bizalmas nyomozás, beszervezés, stb.), melyek az ügy jellege vagy az általa érintett személy beosztásának fontossága miatt bel- vagy külpolitikai vonatkozásban országos jelentőségűek vagy ilyen kihatással járhatnak;
- m) a Főcsoportfőnökség szerveit és feladatait érintő, valamint a kiemelkedően jelentős államellenes bűncselekményekkel kapcsolatos közlemények, kommunikék, nyilatkozatok, stb. terveit;
- n) a minisztérium más szervei hivatásos tisztjének ellenséges vonalba tervezett beépülésére vonatkozó javaslatot;
- o) a főcsoportfőnök-helyettesek, a csoportfőnökök és az önálló osztályvezetők diplomata, szolgálati vagy magán útlevéllel történő speciális (operatív) célú külföldre utazását;
- p) az egyéb jogszabályokban és belügyi rendelkezésekben meghatározott intézkedéseket;
- r) a Főcsoportfőnökség szervei közötti tervszerű állomány-átcsoportosításra vonatkozó javaslatokat.

31. A miniszterhelyettes kiadja, jóváhagyja, engedélyezi:
- a) a Főcsoportfőnökség szerveinek ügyrendjét, munkaterveit, éves terveit, beszámoló jelentéseit, valamint a személyi állomány és a szervezeti-technikai ellátottságát érintő fontosabb előterjesztéseket, javaslatokat, amelyekben a döntés joga a vonatkozó jogszabályok és belügyi rendelkezések szerint hatáskörébe tartozik;
 - b) az illetékes párt-, állami- és társadalmi szervek testületeinek és vezetőinek az állambiztonsági munkát érintő döntéseit, határozatait vagy rendelkezéseit elősegítő javaslatokat, előterjesztéseket és tervezeteket;
 - c) a hatáskörébe utalt, az ellenséggel szemben tervezett fontosabb operatív akciók, nyílt és titkos intézkedések, dezinformációk tervét;
 - d) a tömegkommunikációs eszközök útján, az államellenes tevékenységet leleplező és a közvélemény tájékoztatását szolgáló közleményeket, információkat;
 - e) a nyílt vagy „SZT” állományú operatív tiszt bevezetését az ellenséges csoportokba, objektumokba vagy személyhez;
 - f) a baráti országokban dolgozó beosztottak kinevezésére, kihelyezésére és végleges hazarendelésére vonatkozó javaslatokat;
 - g) az állam és az emberiség elleni, valamint az operatív szervek által felderített jelentősebb bűncselekmények esetében a nyomozás, illetve a szabadság korlátozó intézkedések elrendelését; továbbá más bűnügyek nyomozásának az átvételét a közbiztonsági miniszterhelyettes egyetértésével;
 - h) a csoportfőnök-helyettesek, az önálló osztályvezető-helyettesek, a beosztott osztályvezetők, a miniszterhelyettes hatáskörébe tartozó alosztályvezetők, a budapesti és megyei rendőr-főkapitányságok állambiztonsági helyettesei és állambiztonsági szerveinek osztályvezetői, a BM III/IV. Csoportfőnökség egész személyi állománya, a Miniszterhelyettesi Titkárság, az Operatív Koordináló, Ellenőrző és Titkársági Osztály és a Személyzeti Osztály beosztotti állománya diplomata, szolgálati vagy magán útlevéllel történő speciális (operatív) célú külföldre utazását;

- i) a Főcsoportfőnökség szervei „M” felkészülésével kapcsolatos jelentéseket, javaslatokat, okmányokat, valamint „M” ügyrendeket;
- j) a Főcsoportfőnökség egészét érintő, az állambiztonsági tudományos kutatómunkával, az állambiztonsági tanulmányi, kiképzési, szakmai, továbbképzési tevékenységgel összefüggő jelentéseket, terveket, javaslatokat;
- k) a Főcsoportfőnökség személyi állománya lakás- és szociális (anyagi-pénzügyi, üdülési, segélyezési) helyzetét átfogóan érintő, ezek szervek közötti elosztására vonatkozó kereteket, javaslatokat;
- l) a Főcsoportfőnökség pénzügyi, anyagi, technikai eszközeinek fejlesztésére, elosztására vonatkozó javaslatokat, terveket, az eszközök szervek közötti átcsoportosítását, a bér- és jutalomkeretek szervek közötti elosztását, valamint a hatáskörébe tartozó vezetők illetménybesorolását;
- m) a Miniszterhelyettesi értekezletek, valamint a rendőrfőkapitányok állambiztonsági helyettesei részére tartandó értekezletek napirendjén szereplő témákat;
- n) az állambiztonsági feladatokat ellátó szervek ellenőrzésére vonatkozó terveket és azok végrehajtásáról készült jelentéseket;
- o) a főcsoportfőnök-helyettesek, csoportfőnökök, önálló osztályvezetők évi szabadságát, szolgálati helyük elhagyását;
- p) a minisztérium vezetői részére készített tájékoztató és napi információs jelentéseket, valamint ezek alapján készült értékeléseket;
- r) a baráti országok állambiztonsági vagy belügyi szerveivel való együttműködésre és kölcsönös tájékoztatásra vonatkozó — hatáskörébe utalt — kérdésekben készült jelentéseket, terveket, tájékoztatókat.

32. A Főcsoportfőnökséget a miniszterhelyettes távollétében — teljes jogkörrel — a főcsoportfőnök első helyettese vagy akadályoztatása esetén az arra kijelölt főcsoportfőnök-helyettes vezeti.

A főcsoportfőnök-helyettesek jogköre és feladatai

33. A főcsoportfőnök-helyettesek a miniszterhelyettes közvetlen alárendeltségében felelősek a közvetlen vezetésük, valamint a felügyeletük alá rendelt szervek ügyrendben meghatározott feladatainak irányításáért, végrehajtásáért és ellenőrzéséért.

A vezetésük alá tartozó szervezet közvetlenül, a felügyeletük alá rendelt szerveket közvetve irányítják és ellenőrzik.

34. Jogkörükbe vonhatják, megváltoztathatják, hatályon kívül helyezhetik az irányításuk alá és az alárendeltségükbe tartozó vezetők vagy beosztottak intézkedéseit.

35. A szervek előtt álló közvetlen és távlati feladatok, valamint az elvégzett munkák tapasztalatainak megtárgyalása végett, a hatáskörükbe tartozó kérdésekben rendszeres munkaértekezletet tartanak.

36. A főcsoportfőnök-helyettesek jóváhagyásra, engedélyezésre felterjesztik a miniszterhelyetteshez:

- a) a miniszter és a miniszterhelyettes döntési jogkörébe tartozó javaslatokat, összefoglalókat, munkaterveket, a fontosabb operatív intézkedésekkel összefüggő előterjesztéseket vagy azok végrehajtásával kapcsolatos jelentéseket, a hatáskörükbe tartozó szervek folyamatos munkájáról készült beszámolókat, valamint a rendkívüli eseményeket, amelyeket soron kívül is tartoznak jelenteni;
- b) az illetékességükhöz tartozó szervek munkáját érintő jogszabály, belügyi rendelkezés-tervezeteket és azok módosítását célzó előterjesztéseket, javaslatokat.

37. A főcsoportfőnök-helyettesek jóváhagyják, engedélyezik:

- a) a vezetésük és felügyeletük alá tartozó szervek ügyrendjeiben meghatározott fontosabb terveket, intézkedéseket, az operatív feladatok teljesítése során vagy annak érdekében keletkezett előterjesztéseket, értékeléseket és javaslatokat, valamint azoknak a döntést

igénylő feladatoknak a tervét, amelyeknek a központi szervek vagy a rendőr-főkapitányságok állambiztonsági szervei kötelezettségeinek teljesítésében kiemelkedő fontosságuk van;

- b) a felügyeletük alá tartozó szervek azon döntést igénylő feladatait, terveit és intézkedéseit, amelyek a Főcsoportfőnökség szerveit vagy egészét érintik és amelyeknek eldöntését a miniszterhelyettes a hatáskörükbe utalta;
- c) a vezetésük és felügyeletük alá tartozó szervezeteknek a 31. pont h) alpontjában fel nem sorolt vezetői és egész személyi állománya; a rendőr-főkapitányságok állambiztonsági szerveinek osztályvezető-helyettesei, osztályvezetői és az egész személyi állománya diplomata, szolgálati vagy magán útlevéllel történő speciális (operatív) célú külföldre utazását.

VI. fejezet

A csoportfőnökök és önálló osztályvezetők jogköre és feladatai

38. A csoportfőnökségek és önálló osztályok vezetői a hatáskörükbe utalt feladatok egységes irányítása, segítése és ellenőrzése tekintetében országos hatáskörrel rendelkeznek és felelőséggel tartoznak.

39. A csoportfőnökök és az önálló osztályvezetők irányítják az alárendeltségükben működő szerv munkáját, felelősek azok tevékenységével kapcsolatos szakmai feladatok kialakításáért, érvényesítéséért, valamint az ezekkel összefüggő célkitűzések egységes végrehajtásáért;

a) jogosultak:

- a vezetésük alá tartozó szerv irányításával kapcsolatos jogszabályok, belügyi-rendelkezések és iránymutatások alapján meghatározott intézkedések megtételére;
- felhatalmazás alapján, a működési területüket illetően — a miniszterhelyettes és a főcsoportfőnök-

helyettesek jogkörében és hatáskörében fenntartott ügyek kivételével — a minisztérium képviselőit;

- a feladatkörükbe utalt kérdésekben — előzetes engedély alapján — kapcsolatot tartani a baráti szocialista országok állambiztonsági és illetékes belügyi szerveivel, e szervekkel együttműködési megállapodást kötni;
- a hatáskörükbe utalt kérdésekben a minisztériumok és országos hatáskörű szervek azonos jogállású szerveivel közvetlen kapcsolatot kezdeményezni és fenntartani;
- vezetői és irányítói feladataikat ellátni és az ezekkel kapcsolatos jogkörüket és hatáskörüket — az egyszemélyi vezetés és felelősség elvének fenntartása mellett — szervezetszerű helyettesükkel és más beosztott vezetőikkel megosztva gyakorolni;
- a hatáskörükbe tartozó kérdésekben a minisztérium és a Főcsoportfőnökség Ügyrendjében meghatározott feladatok végrehajtására belügyi rendelkezéseket és iránymutatásokat kiadni.

b) kötelesek:

- jóváhagyásra felterjeszteni a miniszter és a miniszterhelyettes hatáskörébe tartozó előterjesztéseket, javaslatokat, terveket, jelentéseket;
- biztosítani az alárendeltségükbe tartozó személyi állomány eszmei-politikai, erkölcsi egységét, az adott munkakörök követelményeinek megfelelő szakmai és politikai felkészültségét, szilárd szolgálati rendjét és fegyelmét;
- egymással együttműködve, koordinálva biztosítani a hatáskörükbe utalt feladatok végrehajtását, az állam biztonságának védelmét;
- a működési területükre vonatkozóan a minisztérium magasabb vagy azonos szintű vezetőinek a szakfeladataikhoz kapcsolódó információt, tájékoztatást adni;
- a vezetésük alatt álló szerv munkájáról, tevékenységéről meghatározott rendben beszámolni;

- a szerveik előtt álló közvetlen és távlati feladatok, valamint az elvégzett munkák tapasztalatainak meg­ tárgyalása végett rendszeres munkaértekezletet tartani.

VII. fejezet

A Főcsoportfőnökség szerveinek feladata

40. Az operatív szervek az állambiztonsági feladat jellegéből fakadóan egymásra utaltak. Ennek megfelelően kötelesek egymással szorosan, szervezeten együttműködni, feladataik eredményes teljesítéséhez kölcsönösen segítséget nyújtani.

41. A Főcsoportfőnökség szervei az állam biztonságát veszélyeztető bűncselekmények megelőzésében, felderítésében, megakadályozásában együttműködnek a BM Országos Rendőr-főkapitánysággal, a BM Határőrséggel, a BM Kormányőrséggel, a BM Adatfeldolgozó Csoportfőnökséggel és a rendőr-főkapitányságok közbiztonsági szerveivel. E feladatok ellátása során kölcsönösen segítik egymás munkáját, s biztosítják a szükséges nyílt és titkos információk kölcsönös átadását.

42. A Főcsoportfőnökség szervei jogszabályokban és belügyi rendelkezésekben meghatározott kérdésekben együttműködnek a Magyar Néphadsereg Vezérkar Felderítő Csoportfőnökséggel, melynek során kölcsönösen elősegítik egymás munkáját az ellenség elleni harcban.

43. A Főcsoportfőnökség szervei a választott testületek tagjaival, a párt és a kormány hatáskörébe tartozó személyekkel szemben állambiztonsági intézkedéseket csak a vonatkozó miniszteri parancsban meghatározott vezetők előzetes hozzájárulásával foganatosíthatnak.

44. A Miniszterhelyettesi Titkárság feladata:

- közvetlenül segíti a miniszterhelyettes munkáját és ellátja mindazokat a feladatokat, amelyek végrehajtására a miniszterhelyettes utasítja.

45. A BM III. Főcsoportfőnökség Operatív Koordináló, Ellenőrző és Titkársági Osztály feladata:

- a) a miniszterhelyettes hatáskörébe tartozó ügyek előkészítése;
- b) részt vesz az állambiztonsági munkával összefüggő vezetési okmányok kidolgozásában; koordinálja, véleményezi a minisztérium szerveitől vagy az állami szervektől a Főcsoportfőnökségre érkező előterjesztéseket, javaslatokat, gondoskodik a miniszterhelyettesi és az országos értekezletek, vezetői beszámoltatások előkészítéséről;
- c) a miniszterhelyettes által jóváhagyott terv alapján ellenőrzéseket végez a Főcsoportfőnökség és a rendőrfőkapitányságok állambiztonsági szerveinél;
- d) értékeli, elemzi az állambiztonsági szervek által megszerzett, a minisztérium más szervei által átadott, valamint a hivatalos szervek és a lakosság által bejelentett fontosabb és bizalmas jellegű információkat (napi tájékoztató rendszer);
- e) biztosítja a vezetői összeköttetési pont működtetését, ellátja az akció központi, az állambiztonsági határfigyelőtetésekkel kapcsolatos, a KKA rendszerben szereplő személyekkel összefüggő, valamint a „zöld-rendszer”-rel kapcsolatos értesítési teendőket;
- f) részt vesz az ellenségről szóló adatok egyesítése, nyilvántartása és cseréje érdekében a szocialista országok állambiztonsági szervei közötti együttműködésben;
- g) figyelemmel kíséri a hatályos jogszabályokban és belügyi rendelkezésekben meghatározott határidőket, nyilvántartja a főcsoportfőnök-helyettesi, csoportfőnöki és önálló osztályvezetői rendelkezéseket;
- h) koordinálja, összegezi, döntésre előkészíti a Főcsoportfőnökség béke és „M” feladataival kapcsolatos okmányokat, az állománytáblázatokkal összefüggő javaslatokat, a személyi állomány képzésére, továbbképzésére, a tudományos kutatómunkára, a pénzügyi-, anyagi-, technikai eszközök felhasználására vonatkozó terveket, a személyi állomány lakás- és szociális helyzetét érintő javaslatokat, a bér- és jutalomkeretek elosztását, a TÜK feladatokkal összefüggő jelentéseket.

46. A BM III. Főcsoportfőnökség Személyzeti Osztály feladata:

- a) ellátja a miniszterhelyettes irányítása és a BM IV/I., (Személyzeti) Csoportfőnökség szakirányítása és ellenőrzése mellett, a Személyzeti Munka Rendje és a BM Hatásköri Lista előírásai szerint, a Főcsoportfőnökség központi szerveinél — az „SZT” állomány vonatkozásában a rendőr-főkapitányságok állambiztonsági szerveinél is — a hatáskörébe utalt káder és személyzeti munkával összefüggő feladatokat, szakirányító tevékenységgel segíti a BM III/I-10. Osztály munkáját;
- b) biztosítja az illetékes parancsnokkal közösen a személyzeti munka elveinek és rendjének egységes megvalósítását. Értékeli és elemzi a szervek káderhelyzetét, a személyzeti feladatok végrehajtását;
- c) a Főcsoportfőnökség káderigényeinek megfelelően biztosítja a személyi állomány tervszerű utánpótlását, ennek érdekében megfelelő utánpótlási bázisok kialakításával rendszeres kutatómunkát végez;
- d) véleményezi és jóváhagyásra az illetékes vezető elé terjeszti a személyzeti ügyekben keletkezett felterjesztéseket, javaslatokat és kérelmeket.

47. A BM III/I. (Hírszerző) Csoportfőnökség feladata:

- a) országos hatáskörrel tervezi, szervezi, irányítja és végrehajtja hazánk külpolitikai, gazdasági és tudományos-műszaki érdekeit szolgáló, a szocialista tábor országainak biztonságával összefüggő védelmi jellegű titkos információk és dokumentumok szerzését, aktív intézkedések foganatosítását;
- b) tervszerű és célirányos felderítést folytat az ellenséges hírszerző, elhárító szervezetekkel, ellenséges szervezetekkel szemben;
- c) végzi a nem baráti államokban működő magyar külképviseleti szervek, kolóniák operatív védelmét, s a titokvédelmet.

48. A BM III/II. (Kémelhárító) Csoportfőnökség feladata:

- a) országos hatáskörrel tervezi, szervezi, irányítja, végre-

- hajtja és koordinálja az ellenséges hírszerző szervek, fedőszervezetek, csoportok, személyek MNK elleni tevékenységének felderítését, leleplezését;
- b) intézkedéseket foganatosít, játszmákat kezdeményez, akciókat szervez az ellenséges hírszerző szervek felrevezetésére;
- c) országos hatáskörrel szervezi és végzi az illetékességi körébe tartozó népgazdaságvédelmi feladatokat;
- d) állambiztonsági megelőző intézkedések rendszerével segíti a Magyarországon ideiglenesen állomásozó szovjet alakulatok elhárító szerveit az objektumok környezetének védelmében;
- e) biztosítja az államtitokvédelem irányításából és ellenőrzéséből adódó feladatok teljesítését.

49. A BM III/III. (Belső Reakció Elhárító) Csoportfőnökség feladata:

- a) országos hatáskörrel felderíti, ellenőrzi, korlátozza, megszakítja, intézkedéseivel megelőzi a kulturális területeken, az ifjúság körében támadó ellenséges erők, az egyházi reakció, a volt politikai elítéltek és a különösen veszélyes elemek ellenséges tevékenységét;
- b) megszervezi az ellenség érdeklődésének középpontjában álló tudományos, kulturális, felsőoktatási objektumok operatív védelmét. Szervezi azon rendezvények operatív biztosítását, amelyeket az ellenség az állam rendjét, biztonságát veszélyeztető cselekmények elkövetésére kihasználhat;
- c) sajátos eszközeivel végzi — a BM Kormányórséggel szoros együttműködve — az illetékes szervek által meghatározott magyar és külföldi párt-, kormány- és állami vezetők operatív biztosítását.

50. A BM III/IV. (Katonai Elhárító) Csoportfőnökség feladata:

- a) felderíti a külső- és belső ellenségnek a fegyveres erők ellen irányuló terveit, hírszerző szerveit, tisztjeit és ügynökeit. Megakadályozza behatolásukat, megszakítja, leleplezi tevékenységüket;

- b) állambiztonsági megelőző intézkedések rendszerével segíti a parancsnokokat, a fegyveres erőket és a Varsói Szerződés tagállamait érintő állam- és szolgálati titkok, a személyi állomány, az objektumok, valamint a harci technika védelmében, a harckészültség biztosításában;
- c) a fegyveres erők alkalmazási terveirez igazodva végzi a mozgósítással és hadszíntér előkészítéssel kapcsolatos elhárítási feladatokat, az ezzel összefüggő határon túli operatív munkát.

51. A BM III/V. (Operatív-Technikai) Csoportfőnökség feladata:

- a) biztosítja az operatív-technikai eszközöket (rendszabályok beépítését és üzemeltetését, technikai szolgáltatásokat) a Főcsoportfőnökség, a minisztérium más bűnüldöző szervei és az MNVK Felderítő Csoportfőnökség feladatainak végzéséhez;
- b) kielégíti az operatív munka vegyi-, fotó- és nyomdatechnikai és szakértői igényeit, végzi az állambiztonsági munkához szükséges okmányutánzási feladatokat, kidolgozza és szakfelügyeli a fontosabb hazai biztonsági okmányok védelmének rendszerét, ellátja a fedőokmányok kiadását;
- c) ellátja az operatív-technikai, a rádió-lehallgatási és elhárítási, az állambiztonsági jellegű rejtjel- és biztonságtechnikai, a speciális technikai elhárítási, a vegyi- és nyomdatechnikai tudományos kutatási feladatokat; végzi, tervezi szervezi és koordinálja az ezekkel összefüggő laboratóriumi, intézeti kutatási és üzemi gyártási tevékenységet;
- d) ellátja a párt- és kormányvezetés titkosított hírósszeköttetési rendszer üzemeltetésével kapcsolatos műszaki, forgalmi és fejlesztésének tervezési, kivitelezési, fenntartási feladatait;
- e) ellátja a kutatási, fejlesztési és ellátási hatáskörébe utalt eszközök, berendezések, anyagok tekintetében a költségvetés tervezési, koordinálási, pénzügyi, valamint beszerzési, anyaggazdálkodási, szabályozási, nyilvántartási és ellenőrzési tevékenységét;

- f) segítséget nyújt a Főcsoportfőnökség szerveinek éves és távlati operatív-technikai terv-igényeik összeállításához, figyelemmel kíséri a Főcsoportfőnökség szerveinek operatív-technikai ellátási helyzetét; kidolgozza az üzemeltetett rendszabályok és eszközök operatív követelményeit.

52. A BM III/1. (Vizsgálati) Osztály feladata:

- a) a törvényes rendelkezések és a jogalkalmazás jogpolitikai elvei betartásával és alkalmazásával nyomozást folytat az állam, a béke és az emberiség elleni bűncselekmények, a külföldre szökés, az állam- és szolgálati titoksértés, továbbá az állam biztonságát érintő egyéb jelentősebb bűnügyekben, teljesíti a hatáskörébe tartozó ügyekben jogsegélyegyezményeken alapuló megkereséseket, intézkedéseket és a kiadatással kapcsolatos teendőket;
- b) operatív felderítést végez az elhárítási körébe tartozó büntetésvégrehajtási intézetekben fogvatartottak között;
- c) a preventív bűnüldöző munka követelményeinek megfelelően, ellátja a nyomozott ügyekkel kapcsolatos kriminológiai, értékelő-elemző, tájékoztató és nyilvántartási feladatokat.

53. A BM III/2. (Operatív Figyelő és Környezettanulmányozó) Osztály feladata:

- a) végzi az operatív szervek által ellenőrzés alá vont magyar és külföldi állampolgárok figyelését, titkos előállításokat foganatosít;
- b) a szükség szerinti figyelemmel biztosítja az operatív akciókat és közreműködik az MNK területén folyó fontosabb katonai csapatgyakorlatok és szállítások operatív védelmében;
- c) konspirált környezettanulmányokat készít;
- d) nyílt és operatív eszközökkel részt vesz a kapitalista országok Budapesten működő külképviseletei objektumainak, valamint egyes beosztottai lakásának védelmében és ellenőrzésében.

54. A BM III/3. („K” Ellenőrző) Osztály feladata:

- a) ellenőrzi az arra jogosult szervek által meghatározott személyek, szervezetek, objektumok és kapcsolataik postaküldeményeit;
- b) kivonja az ellenséges propaganda-anyagokat és egyéb ellenséges célú küldeményeket a postaforgalomból;
- c) az ellenséges tevékenység felderítése céljából meghatározott irányokban kutatómunkát végez a postaforgalomban.

55. A BM III/4. (Operatív-Technikai Ellenőrző és Információt Feldolgozó) Osztály feladata:

- a) az arra jogosult szervek igényei alapján operatív-technikai rendszabályokkal figyeli az állambiztonsági és egyéb bűnüldözési szempontból figyelmet érdemlő objektumokat, személyeket, csoportokat és ezek kapcsolatait, a róluk szerzett információkat rögzíti, értékeli, feldolgozza és megküldi az érintett vezetőknek;
- b) az országos adattári nyilvántartással naprakész áttekintést biztosít az alkalmazott 3/a és 3/e rendszabályokból. A feldolgozott információk értékelésével, a nyilvántartott adatok különböző rendszerezésével elősegíti az operatív irányító, koordináló tevékenységet.

56. A BM III/5. (Rádió Elhárítási) Osztály feladata:

- a) a rövidhullámú sáv tartományban rádió-elhárítási szakkérdésekben együttműködik a koordinációban részt vevő európai szocialista országok rádió-elhárító szolgálataival és annak koordinációs apparátusával;
- b) felderíti az ellenséges hírszerzés rádiós ügynökei, ellenállomásai és az ügynöki rádióközpontok adásait, továbbá az iskola kiképző, kísérleti, ügynökgyanús és ismeretlen rádióadásokat;
- c) az operatív igények alapján lehallgatja a kapitalista országok külképviseleteinek hírközleményeit.

57. A BM III/6. (Operatív Rövidhullámú Rádiószolgálati) Osztály feladata:

- a) kielégíti a külföldre irányuló operatív rövidhullámú

- rádió távközlési igényeket, biztosítja a belföldre és külföldre sugárzott rövidhullámú rádióadások ellenőrzését;
- b) kielégíti a minisztérium szervei és az együttműködő európai szocialista országok belügyi állambiztonsági szervei közötti kétoldalú rövidhullámú rádió távközlési igényeket;
 - c) biztosítja a párt- és kormányvezetés nemzetközi titkosított hírendszerehez rövidhullámú rádió összeköttetési csatornákat.

58. A BM III/7. (Országos Rejtjel Központ) Osztály feladata:

- a) speciális eszközeivel és módszereivel, az ellenség rejtjeles üzeneteinek megfejtése útján titkos információkat és dokumentumokat szerez hazánk és a szocialista országok védelme érdekében;
- b) ellátja az MNK állami és hivatali titkainak rejtjelzéssel történő védelmével kapcsolatos szakfeladatok szervezését, irányítását, koordinálását;
- c) hazánk területén ellátja a rejtjelszakértői tevékenységet.

VIII. fejezet

A rendőr-főkapitányságok állambiztonsági szervei

59. A rendőr-főkapitányok a minisztérium Ügyrendje X. fejezetében megjelölt kötelezettségeik és jogkörük folytán felelősek a hatáskörükbe utalt állambiztonsági feladatok teljesítéséért a rendőr-főkapitányság működési területén.

60. A rendőr-főkapitányok a miniszter állambiztonsági helyettesének szakirányításával biztosítják a területüket érintő állambiztonsági feladatok teljesítését.

61. A rendőr-főkapitányságok állambiztonsági szervei jogszabályokban, belügyi rendelkezésekben, iránymutatásokban, meghatározott nyílt és titkos operatív erőket, eszközöket, módszereket a részükre előírt mértékben és módon alkalmazzák.

62. A rendőr-főkapitányságok állambiztonsági szerveinek feladatait a Főcsoportfőnökség, valamint a központi szervek

ügyrendjei alapján, az illetékes rendőr-főkapitányság ügyrendje határozza meg. Tevékenységüket az alá- és fölérendeltség rendszerében a Főcsoportfőnökség központi szerveinek szakirányításával látják el.

63. A rendőr-főkapitányságok állambiztonsági szervei jogosultak működési területükön a hatáskörükbe utalt kérdésekben önállóan intézkedni, előzetes ellenőrzést és bizalmas nyomozást folytatni, a megelőző, felderítő, elhárító munka hatékonyságának és színvonalának emelése érdekében intézkedéseket tenni, büntetőeljárást kezdeményezni és lefolytatni.

64. A rendőr-főkapitányságok állambiztonsági szervei a működési területükön tapasztalt elenséges tendenciákról és módszerekről, valamint a felderítés nyomán keletkezett előzetes ellenőrzésekről és bizalmas nyomozásokról, az általuk folytatott büntetőeljárásnyomozásokról folyamatosan kötelesek tájékoztatni az illetékes központi szerv vezetőjét. A Főcsoportfőnökség központi szervei által megjelölt, kiemelten fontos területeken bizalmas nyomozást csak a központi szerv vezetőjének hozzájárulásával lehet folytatni.

IX. fejezet

Az irányítás és a jogszabály kiadás általános szabályai

65. Az irányítás — alá- és fölérendeltség formájában — parancsnoki rendszerben történik. Az egyszemélyi felelős vezető (parancsnok) saját jogkörét — a kizárólagos hatáskörbe tartozó ügyek kivételével — részben megoszthatja a helyettesével, illetőleg a beosztottjával. Ez azonban nem érinti saját felelősségét a szerv munkájának egészéért.

66. A Főcsoportfőnökség és szerveinek vezetői (parancsnokai) döntéseiknél kötelesek figyelembe venni az illetékes párt-szervek (szervezetek) és tömegszervezetek hatásköri és véleményezési listáját. Feladataik végrehajtása során gondoskodnak a társadalmi szervezetek jogszabályon, határozaton vagy belügyi rendelkezésen alapuló egyetértési, véleményezési és javaslattelevi jogkörének érvényesítéséről.

67. A Főcsoportfőnökség képviselőtében felhatalmazás alapján, állásfoglalásra jogosultak:

- a) a főcsoportfőnök-helyettesek az irányításuk alá tartozó szerveket érintő kérdésekben, valamint — a miniszter-helyettes felhatalmazásával — más ügyekben is;
- b) a vezetők (parancsnokok) az irányításuk alá tartozó szerveket érintő kérdésekben.

68. A Főcsoportfőnökség irányítása és az állambiztonsági feladatokat végző szervek szakirányítása érdekében az arra jogosultak miniszteri utasításokat, belügyi rendelkezéseket és iránymutatásokat adhatnak ki, ennek rendjét külön utasítás határozza meg.

69. A miniszterhelyettes és a főcsoportfőnök-helyettesek a hatáskörükbe, illetve a felügyeletük alá tartozó szervek vezetőinek egyes jogkörét magukhoz vonhatják, illetőleg jogköröket át ruházhatnak.

70. Halaszthatatlan intézkedéseket az Ügyrendben erre fel nem jogosított vezetők is foganatosíthatnak. Ilyen esetekben haladéktalanul kötelesek jelentést tenni az intézkedésre jogosult vezetőnek.

X. fejezet

Az ügyintézés és tájékoztatás általános szabályai

71. A Főcsoportfőnökség szervei a munkájukat kölcsönösen érintő ügyekben kötelesek a minisztérium más szerveit tájékoztatni. A tájékoztatásra általában azonos szintű vezetők, illetve szervek között kerülhet sor. Konkrét állambiztonsági ügyekben azonban a tájékoztatás csak az érintett vezetőnél egy szinttel magasabb beosztású előljáró engedélyével történhet.

A nyilvántartásokban való ellenőrzések és az adatszolgáltatások rendjét külön belügyi rendelkezés határozza meg.

72. Az ügyintézés során törekedni kell a gyors és hatékony tájékoztatásra, adatszolgáltatásra, illetőleg intézkedésre. Az indokolatlan vagy párhuzamos írásbeliséget mellőzni kell.

73. A kiadományozási jog — az ügyekben való döntés, illetőleg a tervezetek jóváhagyása — a szerv vezetőjét (parancsnokát) illeti meg. A vezető (parancsnok) meghatározott körben át-

ruházhatja a kiadományozási jogot helyettesére vagy más beosztottjára.

74. Az állami szervekkel történő szóbeli és írásbeli érintkezés a miniszterhelyettes engedélye alapján, a konspirációs szabályok betartásával történhet. A Főcsoportfőnökség szervezetére, létszámára, munkamódszereire és egyéb, a biztonsággal kapcsolatos körülményekre vonatkozó adatot vagy utalást közölni nem lehet.

A társmiszteriumok vagy más központi állami szervek részére írásbeli szignalizáció — amennyiben az nem a miniszter vagy az államtitkár hatáskörébe tartozik — a miniszterhelyettes engedélyével adható.

75. Az írásbeli érintkezés módja:

a) külső szervekkel:

- államtitkárokkal, miniszterhelyettesekkel, országos hatáskörű szervek vezetőivel szakterületét érintő kérdésekben — a miniszterhelyettes folytathat levelezést;
- a minisztériumok főosztályvezetőivel és az országos hatáskörű szervek hasonló beosztású vezetőivel — hatáskörükbe tartozó kérdésekben — a főcsoportfőnök-helyettesek, a csoportfőnökök és az önálló osztályvezetők levelezhetnek.

b) belső szervekkel:

- a miniszterhelyettes, a főcsoportfőnök-helyettesek, a csoportfőnökök, az önálló és beosztott osztályvezetők, önálló és beosztott alosztályvezetők (titkárságvezetők) — a hatáskörükbe utalt kérdésekben — a minisztériumon belüli szervek hasonló szintű vezetőivel levelezést folytathatnak.

76. Az írásbeli érintkezés egyéb módját a minisztérium Ügykezelési (iratkezelési) Szabályzata rendelkezései határozzák meg.

77. Külföldi szervekkel, személyekkel — jogszabály, belügyi rendelkezés vagy a szocialista országok belügyi szerveivel kötött megállapodás felhatalmazása kivételével — a Főcsoportfőnökség szervei nem levelezhetnek. Nem magyar állampolgár részére

szóló igazolást, más okiratot meg kell küldeni a BM Titkárságnak, a Külügyminisztérium felé történő továbbítás céljából.

78. A sajtó és más hírközlő szervek részére a rendkívüli és napi eseményekről tájékoztatást csak külön jogszabályban és belügyi rendelkezésekben meghatározott előírások alapján lehet kiadni.

79. A miniszterhelyettes, a főcsoportfőnök-helyettesek, csoportfőnökök és önálló osztályvezetők más minisztériumok, illetve országos hatáskörű szervek értekezletein meghívás alapján előzetes jóváhagyással részt vehetnek és a Főcsoportfőnökség nevében, szakterületüket érintő és a hatáskörükbe utalt kérdésekben állást foglalhatnak.

XI. fejezet

Vegyes rendelkezések

80. A Főcsoportfőnökség szervei saját ügyrendjeiket a minisztérium Ügyrendje és ezen Ügyrend szabályainak és szerkezetének figyelembevételével kötelesek elkészíteni.

Ügyrend készítésére kötelezettek:

- a csoportfőnökségek és
- az önálló osztályok.

81. Az állambiztonsági szervek munkájuk során a jogszabályokban és a belügyi rendelkezésekben meghatározott módon nyilvántartási, adattári, számítógépes adatfeldolgozó rendszereket létesítenek és működtetnek. Ezek anyagait az állambiztonsági intézkedések során csak a külön jogszabályokban meghatározott esetekben és módon szabad felhasználni.

82. A Főcsoportfőnökség szervei operatív állományának szakképzését és továbbképzését a minisztérium tanintézetei biztosítják. A vonatkozó jogszabályok szakirányítási joggal ruházzák fel a Főcsoportfőnökséget az állambiztonsági szakképzés terén. A Főcsoportfőnökség központi szervei és az alárendeltségében működő szervek, valamint a Rendőrtiszti Főiskola, illetőleg annak Állambiztonsági Tanszéke együttműködését külön belügyi rendelkezés szabályozza.

83. A miniszterhelyettes, a főcsoportfőnök-helyettesek, a csoportfőnökök és az önálló osztályvezetők szervezési, harckészültségi, mozgósítási, személyügyi, fegyelmi, anyagi, technikai, fegyverzeti, pénzügyi (beleértve a „B”-s valuta-ellátmányt is) és az állománnyal kapcsolatos rendelkezési jogkörüket, a vonatkozó belügyi rendelkezések alapján gyakorolják.